

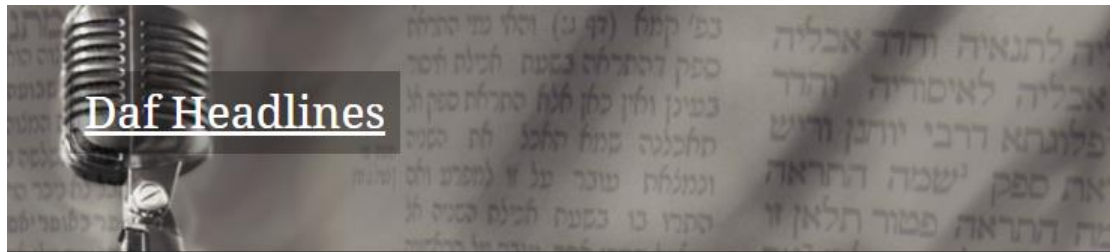
3/2/21 - Can a man who Davened Maariv be Motzi his wife in Kiddush?

תוספות רבינו פרץ פסחים דף קא עמוד א

דף קא ע"א. מדי להוציא בניו ובני ביתו.
ואע"ג דאמר (ר"ה כט, א) כל שאינו מחויב בדבר אינו מוציא אחרים ידי חובתו, הני מילי באדם שאינו בר חיובא כלל. כגון קטן, אבל גדול שהוא בר חיובא, אע"פ שיצא כבר בבית הכנסת, מחויב בדבר קרינן ביה, דכל ישראל ערבים זה בזה, ולכך יכול להוציא בניו ובני ביתו. (י"ח) והכי נמי אמרין בראש השנה (שם), כל הברכות כולן אע"פ שיצא מוציא, חוץ מברכת הלחם וברכת היין משום דהווי ברכות נהנין, (כ) ובהאי לא הוי מחויב בדבר להוציאם כיון שיצא כבר. והכא גבי קידוש, אע"פ שיש ברכת בורא פרי הגפן. מכל מקום כיון דאי אפשר לקדוש בלא ברכה היין וזו יכול להוציאם אע"פ שיצא.

דגול מרבבה אורח חיים סימן רעא סעיף ב

דבמילי דאורייתא. והיינו אם לא התפללה האשה ערבית. אבל אם כבר התפללה ערבית, כבר יצאה ידי חובה דאורייתא במה שהזכירה בתפלה, וכמבואר [במ"א] בס"ק הקודם, ולכן קטן בן י"ג מוציא, וסמכין אחזקה שמסתמא הביא שתי שערות. שוב מצאתי כן באליה רבה [ס"ק ג]. ולפי זה, אפילו קטן פחות מי"ג מוציא האשה אם התפללה ערבית, דאתי דרבנן ומפיק דרבנן. ואם גם הקטן התפלל ערבית והוה הקטן תרתי דרבנן והאשה חדא דרבנן, עיין לעיל בסימן קפ"ו במג"א ס"ק ג'. ואין חילוק בזה בין אשה לאיש, דגם איש אם התפלל ערבית יכול הקטן להוציאם אם הקטן עדיין לא התפלל. ואם גם הקטן התפלל, תליא באשלי רברבי, כמו שכתוב במג"א בסימן קפ"ו כנזכר לעיל. ועל כל פנים צריך לומר להקטן שיתכוין להוציא. ואמנם מה שאני מסתפק, אפילו באיש המקדש ומוציא אשתו ובני ביתו, אם הנשים לא התפללו ערבית והאיש כבר התפלל ערבית, ואם כן האיש אינו מחויב מן התורה, והנשים שלא התפללו חייבות מן התורה, אם יוצאין בשמיעתן מן האיש. ואף שכל הברכות אף שיצא מוציא, כמו שכתוב במסכת ראש השנה דף כ"ט ע"א, היינו מטעם ערבות, שכל ישראל ערבים זה בזה כמו שכתב רש"י שם [ד"ה אף על פי], והרי כתב הרא"ש במסכת ברכות בפרק ג' דף כ' ע"ב [סוף סימן יג] שהאשה אינה בכלל ערבות לכך אינה מוציאה אלא מי שחיובו

מדרבנן, ע"ש. ואני מסתפק, אם האשה אינה בכלל ערבות דהיינו שהיא אינה עריבה בעד אחרים, אבל האנשים שקיבלו ערבות בהר גריזים והר עיבל נתערבו גם בעד הנשים, וא"כ שפיר מוציא האיש את האשה אף שכבר יצא, או דלמא כשם שהנשים לא נכנסו בכלל ערבות כך לא קיבלו האנשים ערבות בשביל נשים. ועיין ביבמות דף מ"ז ע"ב בתוספות ד"ה קשים גרים, וצ"ע:

רבי עקיבא איגר אורח חיים סימן רעא סעיף ב

ועמ"ש רס"י קצ"ג. בס' דגול מרובה כ' דאיש שכבר התפלל ערבית א"י להוציא בקידוש לאשה שלא התפללה ערבית דהוא אינו מחוייב בדבר מדאורייתא דאף דבברכות המצות אם יצא מוציא. הא הטעם משום דכולם עריבים זה בזה כמ"ש תוס' ר"ה כ"ט. והרי הרא"ש כ' בפ"ג דברכות דאשה אינה בכלל ערבות לכך אינה מוציאה אלא למי שחיובו מדרבנן. ובזה יש להסתפק די"ל נשים אין עריבים בעד אחרים. אבל אנשים עריבים גם על הנשים עיין שם. ולענ"ד דאין חלוק בין אנשים לנשים לענין ערבות ולא מצינו בשום דוכתא דבנשים אין הדין דאם יצא מוציא והרי גבי ינאי מלכא ומלכתא דכריכו ריפתא משמע דאם היה אוכל שמעון בן שטח כזית שפיר עבד והא אם נשים מחוייבות בבהמ"ז דאורייתא. איך היה יכול להוציא לאשת ינאי דהיא מחוייבת מדאורייתא ורשב"ש מדרבנן והא ליכא ערבות. זולת שנאמר דנשים אין עריבים לאחרים. אבל אנשים עריבים גם לנשים. א"כ עכ"פ נפשט ספקו דהגאון הנ"ל. אבל נראה דכוונת הרא"ש דהערבות היה רק לגבי מי שמחוייב במצוה זו הוא ערב על אחרים. ואם נשים בבהמ"ז דאורייתא באמת אם יצאו מוציאים לאנשים. דכיון שהם שייכים במצוה זו ישנם ג"כ בכלל ערבות. אבל במצוה שאין חייבים בה דהיינו אם נשים בבהמ"ז דרבנן. אין להם דין ערבות במצוה א'. ובתשובות כתבתי ראייה ברורה לזה מהא דמבואר בסוגיא דמגלה אם חרש שא"י להשמיע לאזנו לא יצא א"י להוציא אחרים דהוא אינו מחוייב בדבר. וכן פסקי' לקמן סימן תקפ"ה ס"ב. ובזה יקשה ק' הרא"ש דהא יצא מוציא וליתא לתי' הרא"ש. דהא התם מיירי באנשים דישנן בכלל ערבות. אע"כ דאין כוונת הרא"ש לחלק בין נשים לאנשים לענין ערבות. אלא דמי שאינו בר חיוב במצוה זו אינו בכלל ערבות על אחרים ומש"ה בשופר כיון דאינו שומע. ואינו בחיוב מצות שופר אינו בכלל ערבות על אחרים ודו"ק: